

Téma 2:

Vývoj systémů – přirozená a kulturní evoluce

**Všude kamkoliv se podíváme
objevujeme evoluci, mnohotvárnost
forem a nestabilitu**

I. Prigogine

- **Evoluce je antientropický děj, díky kterému se z méně dokonale uspořádaných systémů vytvářejí systémy uspořádané dokonaleji.**
- **Evoluce je procesem konstitutivním, směřujícím proti narůstání entropie, tedy proti degeneraci a rozpadu.**
- **Je to spontánní proces, který hledá, experimentuje, vytváří stále jemnější a diferencovanější struktury - řád.**

- Pojetí evoluce jako konstitutivního procesu vedoucího k řádu.**
- Podstata přirozené evoluce jako spontánního antientropického děje.**
- Vznik a podstata kulturní evoluce a její vztah k evoluci přirozené.**

Výsledkem kulturní evoluce je kultura, pod níž chápeme všechno, co bylo vytvořeno, resp. modifikováno člověkem, tj.

- technika - neživé předměty vytvořené z abiotických a biotických systémů**
- kultivované organismy - rostliny, zvířata i člověk sám**
- kultivované přirozené systémy - krajina, resp. její části**
- duševní a duchovní kultura**

Umělé je vytvářeno z přirozeného. Vzniká řád z řádu. Pro techniku pak tedy platí, že vyšší forma uspořádanosti (přirozený řád) je nahrazována uspořádaností nižší (umělým řádem). Jemná přirozená uspořádanost biosféry ustupuje, dnes již v planetárním měřítku, před hrubou nebiotickou uspořádaností technosféry.

LITERATURA:

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Šíp času*. Ostrava : OLDAG, 1995.

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Mezi chaosem a řádem*. Praha : Mladá Fronta, 2003.

PRIGOGINE, I., STENGERSOVÁ, I. *Řád z chaosu*. Praha : Mladá Fronta, 2001.

ŠMAJS, J. *Drama evoluce*. Praha : Hynek, 2000.

ŠMAJS, J. *Konflikt přirozené a kulturní evoluce*. Brno : Masarykova univerzita, 1997.

WRIGHT, R. *Víc než nic. Logika lidského osudu*. Praha : Lidové noviny, 2002.

Témata seminárních prací a prezentací:

Přirozená a kulturní evoluce

pramen: ŠMAJS, J. *Drama evoluce*. Praha : Hynek, 2000.

Evoluce jako hra s nenulovým součtem

pramen: WRIGHT, R. *Víc než nic. Logika lidského osudu*. Praha : Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-433-5.